SBÍRKA ROZHODNUTÍ A OPATŘENÍ JIHOČESKÉ UNIVERZITY V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Číslo: R 632 Datum: 9. 3. 2026

Opatření rektora k posilování odolnosti vůči nelegitimnímu ovlivňování na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích

Článek 1

Úvodní ustanovení

1. Mezinárodní spolupráce v oblasti výzkumu, vývoje a inovací je primárně založena na společném chápání a respektování základních hodnot a principů jako jsou akademická práva a svobody, výzkumná etika, výzkumná integrita či principy otevřené vědy. Vysokoškolské a výzkumné instituce jsou však v důsledku těchto základních hodnot a principů obzvláště zranitelné vůči nelegitimnímu ovlivňování.

2. Za řízení a rozvoj své mezinárodní spolupráce jsou, v souladu s akademickými svobodami a svou autonomií, odpovědny přímo vysokoškolské a výzkumné instituce. Tyto instituce si jsou současně plně vědomy své role a odpovědnosti vůči společnosti a úkolu chránit demokratické a akademické hodnoty.

3. Cílem tohoto opatření je nastavení vnitřních procesů a závazných postupů na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích (dále také jen „JU“) za účelem posilování odolnosti JU vůči nelegitimnímu ovlivňování (dále také jen „institucionální odolnosti“). Zvláště pak zdůrazňuje nutnost šíření povědomí o této problematice napříč JU, potřebu řádného vzdělávání jejích zaměstnanců a studentů, a uvědomění si osobní odpovědnosti každého z nich.

4. V případě vysokoškolských a výzkumných institucí by institucionální odolnost měla být vnímána jako schopnost realizovat systém opatření k posílení bezpečnosti výzkumu proti nelegitimnímu ovlivňování a na ochranu jejich dobrého jména, spočívající zejména v bezpečné mezinárodní výzkumné a akademické spolupráci, včetně dodržování závazných sankčních omezení, ve správě duševního vlastnictví a řízení rizik zejména v oblastech výzkumu s významným transformačním potenciálem znalostí a technologií, v oblastech vztahujících se k technologiím dvojího užití a vojenského materiálu, ale také v řízení rizika zneužití znalostí či technologií k porušování lidských práv a svobod.

5. JU v oblasti posilování své odolnosti vůči nelegitimnímu ovlivňování vychází zejména z obecně platných právních předpisů[1] a z veřejných metodických materiálů souvisejících s touto oblastí[2].

6. Toto opatření využívá pro zjednodušení ve svém textu generického maskulina.

Článek 2

Základní pojmy

1. „Nelegitimní ovlivňování“ je označení pro nežádoucí působení na lidi, rozhodování či procesy. Zahrnuje vlivové působení cizí moci, ale také kriminální (např. korupční) jednání a nežádoucí lobbování. Obvykle jde o aktivity, které jsou skryté, klamavé, vynucující či korupční a které původce či původkyně nelegitimního ovlivňování (cizí moc, korupce, lobbing postupující v rozporu se zákonem, případně obecně uznávanými společenskými etickými pravidly) vykonává sám či sama anebo prostřednictvím třetí strany a které ohrožují či poškozují zájmy vysokoškolských a výzkumných institucí.

2. Podle Doporučení Rady k posílení bezpečnosti výzkumu[3] se za nelegitimní ovlivňování v oblasti výzkumu, vývoje a inovací považuje zejména:
a) nežádoucí přenos kritických znalostí, know-how a technologií, které mohou ovlivnit bezpečnost EU a jejich členských států, například pokud by byly použity pro vojenské nebo zpravodajské účely ve třetích zemích,
b) zneužití výzkumné činnosti k šíření dezinformací na základě ovlivňování ze třetích zemí/stran,
c) podněcování autocenzury mezi studujícími a výzkumnými pracovníky a pracovnicemi vedoucí k narušení institucionální autonomie,
d) porušování vědecké etiky nebo integrity výzkumu, jehož důsledkem je zneužívání znalostí a technologií k potlačování nebo podkopávání základních demokratických hodnot.

3. „Cizí mocí“ se rozumí cizí stát nebo jeho orgán anebo nadnárodní nebo mezinárodní organizace nebo její orgán, jakož i jakékoliv další fyzické osoby bez ohledu na jejich státní příslušnost a právnické osoby bez ohledu na jejich sídlo anebo místo působení, pokud se podílí, byť i jen částečně, na prosazování zájmů cizího státu či organizace formou nelegitimního ovlivňování.

4. Pojmem „due diligence“ se rozumí náležitá péče představující soubor opatření, které mají eliminovat či snížit rizika nelegitimního ovlivňování vysokoškolských a výzkumných institucí vyplývající ze spolupráce s třetími stranami.

5. Termínem „vyvážená otevřenost“ se označuje rovnováha mezi rozvíjením otevřené spolupráce s mezinárodními partnery na jedné straně a posílením bezpečnosti výzkumu na straně druhé.

Článek 3

Bezpečnostní manažer JU

1. Za oblast odolnosti JU vůči nelegitimnímu ovlivňování odpovídá Bezpečnostní manažer JU.

2. Bezpečnostní manažer JU je přímo podřízen rektorovi JU a v rámci organizační struktury rektorátu JU je zařazen do Kanceláře rektora.

3. Bezpečnostní manažer JU zejména:
   a) nastavuje a průběžně upravuje systém odolnosti JU vůči nelegitimnímu ovlivňování,
   b) sleduje aktuální vývoj a průběžně se vzdělává v oblasti odolnosti vůči nelegitimnímu ovlivňování ve vysokoškolském a výzkumném prostředí,
   c) průběžně informuje rektora, případně kolegium rektora o změnách a aktuální situaci v oblasti odolnosti vůči nelegitimnímu ovlivňování ve vysokoškolském a výzkumném prostředí,
   d) pravidelně vyhodnocuje rizika spojená s institucionální odolností, včetně identifikace citlivých oblastí vzdělávání a výzkumu na JU[4] (studijní programy, výzkumné týmy, projekty, přístroje, zařízení či technologie, vědecké výstupy včetně výzkumných dat),
   e) nastavuje systém a harmonogram školení zaměstnanců a studentů JU ke zvýšení institucionální odolnosti,
   f) poskytuje zaměstnancům a studentům JU konzultace a poradenství týkající se institucionální odolnosti,
   g) přijímá, vyhodnocuje a vede evidenci hlášení podle čl. 6 tohoto opatření a evidenci zpracovaných hodnocení rizik u partnerů podle čl. 8 tohoto opatření, a to včetně souvisejících dokumentů,
   h) komunikuje s dalšími vysokými školami, orgány státní správy, bezpečnostními složkami, zastupitelskými úřady, mezinárodními organizacemi a dalšími relevantními aktéry v oblasti institucionální odolnosti.

4. Bezpečnostní manažer JU spolupracuje:
   a) prostřednictvím pověřenců institucionální bezpečnosti s fakultami a dalšími součástmi JU v oblasti institucionální odolnosti,
   b) s Manažerem kybernetické bezpečnosti JU v oblasti informační a kybernetické bezpečnosti,
   c) s vedoucí Kanceláře transferu technologií JU v oblasti ochrany duševního vlastnictví a transferu technologií a znalostí,
   d) s kvestorem JU v oblasti vyhodnocování omezení daných z důvodu mezinárodních sankcí či kontrolních režimů a v oblasti prověřování zahraničních investic,
   e) s Etickou komisí JU v oblasti etiky a integrity výzkumu na JU,
   f) s referentem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO) na JU v oblasti fyzické bezpečnosti,
   g) s Manažerem otevřené vědy JU zejména v oblasti správy výzkumných dat na JU.

Článek 4

Pověřenci institucionální odolnosti

1. Pro jednotlivé agendy vztahující se k problematice bezpečnosti výzkumu na JU jsou stanoveni pověřenci institucionální odolnosti:
   a) ekonomická agenda – kvestor,
   b) personální agenda – vedoucí personálního útvaru rektorátu,
   c) projektová agenda – prorektor pro rozvoj a vnější vztahy,
   d) agenda internacionalizace – prorektor pro zahraniční vztahy,
   e) agenda vědy a výzkumu – prorektor pro vědu a výzkum,
   f) agenda studia – prorektor pro studium.

2. Pověřenci institucionální odolnosti zejména:
   a) spolupracují s Bezpečnostním manažerem JU a řídí se jeho pokyny a doporučeními,
   b) ve svých agendách metodicky řídí a spolupracují s odpovídajícími osobami na fakultách (tajemníci, vedoucí personálních útvarů, proděkani s odpovídajícími agendami) či řediteli ostatních součástí JU (dále jen „odpovědné osoby na součástech“),
   c) pravidelně procházejí vzděláváním v oblasti institucionální odolnosti,
   d) poskytují zaměstnancům a studentům konzultace a poradenství týkající se institucionální odolnosti ve svých agendách,
   f) ve spolupráci s odpovědnými osobami na součástech pravidelně vyhodnocují a identifikují rizikové studijní programy, oblasti vzdělávání, vědní obory i konkrétní výzkumné týmy, projekty, přístroje, zařízení a technologie na dané součásti.

Článek 5

Povinnosti zaměstnanců a studentů

1. Zaměstnanci a studenti JU jsou povinni se chovat tak, aby nedocházelo k možnostem uplatňovat na JU vliv cizí moci a aby nedocházelo k porušování předpisů týkajících se mezinárodních kontrolních a sankčních režimů.

2. Pokud k pokusům o uplatňování vlivu cizí moci nebo porušení předpisů podle odstavce 1 dojde, jsou zaměstnanci a studenti povinni tyto incidenty bez zbytečného odkladu hlásit (čl. 6 opatření).

3. Před uzavřením smluvního vztahu s externím partnerem jsou zaměstnanci povinni prověřit rizika spolupráce s příslušnou smluvní stranou (čl. 8 opatření). To platí i pro uzavírání memorand a deklarací o spolupráci.

4. Při uzavírání dohod či memorand a dalších dokumentů vztahujících se ke spolupráci ve výzkumu a vzdělávání by do jejich obsahu mělo být zahrnuto kritérium bezpečnosti a s ním spojené klíčové

podmínky, jakož i stanovení pravidel uplatňovaných při zahraničních stycích v rámci přijímání delegací či výjezdu do zahraniční.

5. Zaměstnanci jsou povinni absolvovat školení týkající se institucionální odolnosti a pravidelně školení obnovovat. Vybraní zaměstnanci, kteří by zejména s ohledem na vedoucí funkce, vědní obor nebo oblast vzdělávání, ve kterých působí, mohli být cílem vlivového působení s vyšší pravděpodobností, absolvují školení v rozšířeném rozsahu.

6. Studenti jsou povinni absolvovat školení týkající se institucionální odolnosti, pokud o tom rozhodne Bezpečnostní manažer JU.

7. Porušení povinností podle odstavce 1 až 5 bude u zaměstnanců považováno za závažné porušení povinností vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k zaměstnancem vykonávané práci ve smyslu § 52 odst. g) zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

8. Porušení povinností podle odstavce 1 až 2 a 6 bude u studentů považováno za porušení povinností stanovených právními předpisy nebo vnitřními předpisy univerzity ve smyslu § 64 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách).

Článek 6

Hlášení bezpečnostních incidentů

1. Pokud má zaměstnanec nebo student podezření, že dochází k uplatňování vlivu cizí moci nebo k pokusu o něj, či je v rámci spolupráce s třetími stranami zaznamenána situace, kdy dochází k nelegitimnímu ovlivňování, nebo dojde k vybavení si takové situace anebo podezření na ni zpětně, nahlásí neprodleně tyto skutečnosti Bezpečnostnímu manažerovi JU prostřednictvím emailové adresy protivliv@jcu.cz (čl. 4 opatření).

2. Z hlášení podle odstavce 1 musí být patrno, kdo jej činí a čeho se týká. Vzor takového hlášení je přílohou tohoto opatření.

3. Bezpečnostní manažer JU v době přiměřené okolnostem a závažnosti obsahu hlášení toto vyhodnotí, poskytne zpětnou vazbu a případně doporučí další postup. K tomu si může vyžádat konzultaci odpovědné osoby na součásti a příslušného pověřence institucionální odolnosti. V případech, kdy to je nutné nebo vhodné, ohlásí Bezpečnostní manažer JU dané skutečnosti orgánům státní správy nebo bezpečnostním složkám nebo s nimi situaci konzultuje.

4. Závažné bezpečnostní incidenty hlásí Bezpečnostní manažer JU rektorovi nebo děkanovi spolu se svým doporučením. O dalším postupu v takovém případě rozhoduje rektor nebo děkan, zpravidla po projednání ve svém kolegiu.

Článek 7

Povinná hlášení týkající se mezinárodních sankčních a kontrolních režimů

1. V případech, kdy existuje podezření, že jsou uchazeč o studium, uchazeč o zaměstnání nebo potenciální partner spolupracující na výzkumném nebo vzdělávacím projektu ze zemí, proti kterým jsou uvaleny mezinárodní sankce[5] týkající se zákazu technické pomoci, je povinno studijní oddělení fakulty, personální oddělení součásti nebo daný projektový tým toto bez zbytečného odkladu ohlásit Bezpečnostnímu manažerovi JU prostřednictvím emailové adresy protivliv@jcu.cz

2. Z hlášení podle odstavce 1 musí být patrno, kdo jej činí a čeho se týká. Bezpečnostní manažer JU může vydat vzor takového hlášení.

3. Bezpečnostní manažer JU, v případné součinnosti s odpovědnou osobou na součásti či pověřencem institucionální odolnosti, doporučí podle pravomoci v dané věci rektorovi nebo děkanovi další postup, zejména zda je možné v přijímacím řízení, výběrovém řízení či přípravě projektu pokračovat, případně za jakých podmínek. Při tomto doporučení se řídí individuálními okolnostmi daného případu, studijním programem, vzdělávací oblastí či vědním oborem, kterého se případ týká. Je povinen dodržet všechny obecně závazné právní předpisy, včetně informování nebo získání stanoviska či povolení od orgánů státní správy. O dalším postupu rozhodne rektor nebo děkan, zpravidla po projednání ve svém kolegiu.

4. Pokud v některém z mezinárodních sankčních režimů dojde k takové změně, která by mohla mít vliv na oblast vzdělávání nebo vědeckého výzkumu, informuje Bezpečnostní manažer JU pověřence institucionální odolnosti a odpovědné osoby na součástech. Příslušní pověřenci institucionální odolnosti následně prověří, zda je nutné podniknout další kroky ve vztahu k uchazečům o studium, studentům, uchazečům o zaměstnání, zaměstnancům nebo smluvním či výzkumným partnerům. Pokud jsou takové kroky nutné, informují Bezpečnostního manažera JU. Odstavec 3 se použije přiměřeně.

Článek 8

Hodnocení rizik u partnerů (due diligence)

1. Spolupráce s třetími stranami je nedílnou součástí činnosti každé vysokoškolské a výzkumné instituce. Většina této spolupráce je přínosná a nevykazuje žádná anebo jen minimální rizika nelegitimního ovlivňování. Zároveň ale existují i oblasti spolupráce vysokoškolských a výzkumných institucí s třetími stranami, které s sebou nesou rizika nelegitimního ovlivňování v takové míře, že je velmi žádoucí se ze strany vysokoškolských a výzkumných institucí pokusit tato rizika v rámci možností snižovat.

2. Due diligence se dělí na základní a podrobnou. Základní due diligence[6] by měla být aplikována v co možná nejširší míře, ideálně vždy když dochází k nastavování vztahů vysokoškolské či výzkumné instituce s novým partnerem, změně vztahů se stávajícím partnerem nebo opakovaně v průběhu dlouhotrvající spolupráce. Podrobná due diligence[7] by měla být využívána zejména v případech, kdy jsou při provádění základní due diligence získány informace naznačující, že prověřovaná spolupráce s sebou nese zvýšená rizika.

3. Před uzavřením smluvního vztahu s externím partnerem, zejména pak partnerské smlouvy, smlouvy o výzkumu nebo memoranda a deklarace o vzájemné spolupráci, jsou zaměstnanci zodpovědní za přípravu takové smlouvy nebo memoranda povinni vyhodnotit rizika spolupráce s druhou smluvní stranou. Před zahájením konkrétní spolupráce je rovněž vhodné ověřit, jaká interní pravidla a postupy jsou potenciální partnerskou institucí uplatňovaná pro spolupráci s třetími stranami.

4. V případě, že uzavřením takového smluvního vztahu nebo memoranda hrozí riziko poškození dobrého jména JU nebo zapojených zaměstnanců či studentů, uplatnění vlivu cizí moci, porušení omezení vyplývajících z mezinárodních kontrolních a sankčních režimů nebo krádeže duševního vlastnictví, je zaměstnanec povinen se obrátit na odpovědnou osobu na součásti, pověřence institucionální odolnosti nebo Bezpečnostního manažera JU, kteří situaci posoudí a doporučí další postup.

5. Bezpečnostní manažer JU může stanovit vybrané součásti JU, studijní programy, oblasti vzdělávání, vědní obory, vědecké či vzdělávací projekty, země původu smluvního partnera nebo jiné znaky smluvního vztahu, u kterých je nutné zpracovat hodnocení rizik písemně. Toto hodnocení následně předloží Bezpečnostní manažer JU podle pravomoci v dané věci rektorovi nebo děkanovi spolu se svým doporučením. O dalším postupu rozhodne rektor nebo děkan, zpravidla po projednání ve svém kolegiu.

6. Spoluprací se zde rozumí široké pojetí tohoto pojmu, včetně písemností (smlouvy, memoranda apod.), zahraniční cesty, návštěvy zástupců třetí strany, ale i záštity, financování, dary a pozornosti. Bezpečnostní manažer JU může prostřednictvím metodického doporučení pro každou z takových aktivit stanovit náležitosti, které takové hodnocení rizik musí splňovat.

Článek 9

Závazné postupy

1. Závazné postupy spojené s posilováním institucionální odolnosti JU vůči nelegitimnímu ovlivňování jsou rozpracovány formou příloh k tomuto opatření.

2. Základní principy nelegitimního ovlivňování, jeho rozpoznání a způsoby jeho hlášení popisuje Příloha č. 1 tohoto opatření.
3. Formulář hlášení o incidentu spojeném s nelegitimním ovlivňováním na JU definuje Příloha č. 2 tohoto opatření.
4. Pravidla chování na zahraničních pracovních cestách, zejména na krátkodobých cestách do vysoce rizikových zemí a plně financovaných JU, stanovuje Příloha č. 3 tohoto opatření.
5. Seznam vysoce rizikových zemí z pohledu JU uvádí Příloha č. 4 tohoto opatření.

Článek 10

Závěrečná ustanovení

1. Problematika ochrany výzkumných dat při přípravě a provádění výzkumu a jejich zpřístupnění bude řešena samostatným opatřením rektora.
2. Tímto opatřením se zrušuje opatření rektora číslo R 566 ze dne 21. 11. 2024.
3. Toto opatření nabývá platnosti a účinnosti dnem zveřejnění ve sbírce rozhodnutí a opatření rektora ve veřejné části internetových stránek JU.
4. Přílohy tohoto opatření se aktualizují bez potřeby vydání nového opatření a vždy se zaznamenáním čísla a data verze přílohy.

prof. Ing. Pavel Kozák, Ph.D.
rektor

Zpracoval: prorektor pro vědu a výzkum, prorektor pro zahraniční vztahy

Rozdělovník: vedení JU, děkani fakult JU, ředitelé ostatních součástí JU, Manažer kybernetické bezpečnosti JU, předseda Etické komise JU, referent bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany

Přílohy:
1. Nelegitimní ovlivňování na JU a jeho hlášení
2. Pravidla chování na zahraničních cestách
3. Seznam vysoce rizikových zemí
4. Hlášení o incidentu

[1] Zejména zákon č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí, zákon č. 594/2004 Sb., jímž se provádí režim Evropských společenství pro kontrolu vývozu zboží a technologií dvojího užití, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/821 ze dne 20. května 2021, kterým se zavádí režim Unie pro kontrolu vývozu, zprostředkování, technické pomoci, tranzitu a přepravy zboží dvojího užití.

[2] Zejména metodické materiály MŠMT:

- Posilování odolnosti vůči nelegitimnímu ovlivňování ve vysokoškolském a výzkumném prostředí,
- Metodické doporučení k řízení rizik v oblasti bezpečnosti výzkumu na institucionální úrovni,
- Metodické doporučení, kterým se definuje minimální rozsah due diligence a řízení rizik spolupráce s třetími stranami v rámci posilování odolnosti vysokoškolského a výzkumného prostředí vůči nelegitimnímu ovlivňování (dále jen „Metodické doporučení ke spolupráci s třetími stranami“) a
- další materiály v těchto metodických materiálech uvedené.

[3] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202403510

[4] Článek 6 Metodického doporučení ke spolupráci s třetími stranami.

[5] Ve smyslu § 2 zákona č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí.

[6] Článek 7 Metodického doporučení ke spolupráci s třetími stranami.

[7] Článek 8 Metodického doporučení ke spolupráci s třetími stranami.